

SERIA ACQUIS COMUNITAR

GLOSAR JURIDIC

Ediția a II-a

Revăzută și adăugită

INSTITUTUL EUROPEAN DIN ROMÂNIA
București, 2011

Glosar juridic, 2011

Ediția a II-a, revăzută și adăugită
Institutul European din România

Autori: dr. Mariana Bara
Ana-Maria Georgescu
Maria-Carolina Ionescu
Colaborator: Liviu Titus Paveliu
Grafică și DTP: Monica Dumitrescu

Glosar juridic, 2007

Ediția I

Coordonator lucrare: Laura Ana-Maria Vrabie
Autori: Elena Bodea
Cătălina Cristina Ana Constantin
Ana-Maria Georgescu
Maria-Carolina Ionescu
Gabriela Adriana Rusu
Violeta Ștefănescu
Anca Voicu
Tehnoredactare: Florin Stamatoiu

Glosarul juridic, ediția a II-a, este editat de Institutul European din România.

INSTITUTUL EUROPEAN DIN ROMÂNIA

Bd. Regina Elisabeta 7-9, RO-030016, București
Tel.: (+4021) 3142696, 3142697; Fax: (+4021) 3142666
E-mail: ier@ier.ro
<http://www.ier.ro>

© 2011 Institutul European din România

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BARA, MARIANA

Glosar juridic / dr. Mariana Bara, Ana-Maria Georgescu, Maria-Carolina Ionescu.

- Ed. a 2-a, rev. și adăug. - București : Institutul European din România, 2011

ISBN 978-606-8202-14-3

I. Georgescu, Ana-Maria

II. Ionescu, Maria Carolina

34

AVERTISMENT

Această lucrare conține o colecție de termeni în patru limbi (franceză, engleză, germană, română), extrași din jurisprudența istorică și curentă a Curții de Justiție a Uniunii Europene, din normele procedurale ale instanței europene menționate, din legislația secundară, precum și din acorduri de asociere, convenții, protocoale. Deși termenii au fost verificați cu atenție, în unele cazuri aceștia pot suferi modificări determinate de evoluția legislației Uniunii Europene.

Este interzisă reproducerea în scopuri comerciale a oricărei părți din această publicație.

Definițiile și notele explicative provin din lucrări diferite.

Denumirea și conținutul câmpurilor sunt următoarele:

context	=	context din documentele indicate în bibliografie
def	=	definiție
notă	=	comentariul autorilor sau extras din lucrări de specialitate
ref	=	referința definiției sau a notei
sursă	=	nr. Celex al documentului/documentelor unde apare termenul/expresia

CUPRINS

Cuvânt-înainte	7
Corpus	11
Index Français.....	161
English Index	174
Deutscher Index	193
Index în limba română	209
Bibliografie	223

CUVÂNT-ÎNAINTE

Glosarul juridic la a doua ediție

În anul 2007, Institutul European din România publica prima ediție a glosarului de față, o lucrare trilingvă (franceză, engleză, română) ce reunea termeni extrași în special din acte care fac parte din jurisprudența istorică a Curții de Justiție a Comunităților Europene.

Ediția a doua aduce mai multe noutăți, cea mai importantă fiind reprezentată de îmbogățirea colecției inițiale de termeni cu echivalenții în limba germană pentru fiecare intrare. Prezenta ediție conține termeni extrași nu numai din jurisprudența istorică a Curții de Justiție a Uniunii Europene (noua denumire a Curții, după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona), ci și din jurisprudența curentă a Curții, din normele procedurale ale instanței europene menționate sau din acorduri de asociere, convenții, protocoale etc. În cele mai multe dintre cazuri, termenii în limba română au fost actualizați, fiind avute în vedere modificările suferite în procesul de autentificare a jurisprudenței istorice traduse în limba română ori cele mai recente soluții terminologice.

Fără îndoială, glosarul poate deveni mai cuprinzător, pe măsură ce evoluția domeniului va putea fi reflectată într-o astfel de lucrare.

Ca instrument de lucru, prezentul glosar reprezintă rezultatul experienței specialiștilor din cadrul Institutului European din România și, totodată, un produs al cercetării care a reunit mai mulți autori și colaboratori, cu pregătire de specialitate din diferite arii (juridică, terminologică, lingvistică), care l-au elaborat pe baza unor principii stabilite de comun acord, ce se referă atât la formă, cât și la modul de prelucrare a informațiilor și de selectare a termenilor.

Publicul-țintă este, desigur, format din traducători de texte juridice, dar glosarul se adresează în egală măsură și studenților, cadrelor didactice din universități, fiind un bun instrument de lucru. Totodată, magistrații, funcționarii publici sau specialiștii din diferite domenii de aplicare a dreptului Uniunii Europene vor găsi în această lucrare informații utile, prezentate accesibil: contexte edificatoare, definiții, surse de documentare, răspunsuri la chestiuni de terminologie și de adecvare a acesteia.

Pe lângă funcția de informare și de sprijin în înțelegerea textelor publicate în limbile oficiale ale Uniunii Europene, glosarul îndeplinește și o funcție subiacentă de îndreptar de redactare în stilul juridic, atât în limba română, cât și în celelalte trei limbi alese pentru această ediție. O altă funcție importantă a glosarului este cea de

normare, de standardizare a terminologiei juridice în limba română. Aceasta trebuie înțeleasă în contextul multilingv al comunicării profesionale din Uniunea Europeană și prin raportare la existența sinonimiei în limbile de referință (vezi, de exemplu, pentru engleză intrarea nr.55 cu trei sinonime, intrarea nr.182 cu cinci sinonime).

Lucrarea pune la dispoziția traducătorilor și expresii uzuale, enunțuri frecvent întâlnite în textele juridice (cu precădere în hotărâri), care răspund așteptărilor publicului-țintă, fără să fie termeni în sens strict (de exemplu, intrările nr.155, 156, 157). Indiferent dacă glosarul este orientat spre termeni cu precădere și/sau spre sintagme, cele patru indexuri de la sfârșit susțin o cercetare multilingvă.

Aceste precizări preliminare, deși pot părea că se referă doar la aspectele de vocabular de specialitate, au de fapt, implicații practice importante. Într-adevăr, glosarul juridic de față este o lucrare unică în domeniu (bibliografia de specialitate pentru limba română nu este foarte generoasă), iar principiul fundamental respectat de autori este cel al utilității practice. Orice cititor care cunoaște cel puțin o limbă străină va avea beneficiul unei lucrări accesibile, iar pluralitatea formelor pe care le îmbracă termenii în cele patru limbi este o cale directă pentru a proba avantajele multilingvismului în comunicarea profesională. Experiența de la cursurile de formare a competențelor de traducere ne-a prilejuit constatarea că astfel de instrumente multilingve sunt eficiente și încurajează învățarea limbilor străine. Putem afirma că acest glosar este totodată și un instrument de politică lingvistică și culturală. În acest sens, redactarea intrărilor pornind de la terminologia franceză facilitează înțelegerea a ceea ce este o chestiune studiată de istoria limbii¹, și anume că terminologia juridică modernă în limba română s-a format în secolul al XIX-lea și continuă să se adapteze după modelul francez.

Cu toate acestea, limbajul juridic românesc actual este deschis mai multor influențe și are o rețea de termeni proprii care sunt productivi, așa cum se poate observa în intrarea nr.182: verbul fr. **faire échec** are cinci echivalenți în engleză (**counter, defeat, impede, prevent, thwart**), doi în germană (**entgegenstehen, vereiteln**) și trei în limba română (**combate, face inaplicabil, împiedica**). Explicația, în acest caz, este și dificultatea echivalării construcției verbale din franceză printr-o eventuală calchiere.

Terminologia juridică franceză, prin urmare, este în sine un limbaj istoric constituit, în care intră expresii fixe, sensuri învechite, iar transparența sa pentru limba română nu este garantată în virtutea apropierii semnalate mai sus. În alte situații, o sintagmă cum ar fi fr. **exercice de la puissance publique** este echivalat prin rom. **exercitare a prerogativelor de putere publică** (intrarea nr.177). Termenul **prerogative** este

---

¹ Adriana Stoichițoiu-Ichim, *Semiotica discursului juridic*, Universitatea din București, 2002, <http://ebooks.unibuc.ro/filologie/discurs/Capitolul%202.htm>

adăugat pentru claritate, dar pentru un traducător fără studii juridice necesitatea precizării nu ar fi fost evidentă.

Din aceeași serie de dificultăți terminologice face parte și echivalarea termenului fr. **mise en demeure** prin rom. **punere în întârziere**. Calchierea nu face termenul transparent, pentru că, de fapt, sensul este acela de „somație, notificare”, așa cum îl reflectă engl. **formal notice** și germ. **Mahnschreiben**.

Ansamblul termenilor care alcătuiesc acest glosar reprezintă, în viziunea autorilor, un repertoriu suficient pentru a gestiona o bună traducere și oferă cititorilor posibilitatea de a utiliza o importantă bază de date precum <http://eur-lex.europa.eu/>, prin căutarea textelor după numărul celex indicat.

Dr. Mariana Bara

1. accord mis en cause

context: Politique de la C.E.E. — Règles de concurrence applicables aux entreprises — Contrats d'exclusivité — Concessionnaires n'étant pas partie à un accord mis en cause — Absence d'obligation de la Commission de faire participer ceux-ci d'office à la procédure devant la Commission

sursă: 61964J0056, cuvintele-cheie

contrat mis en cause

context: Lorsqu'un contrat d'exclusivité est mis en cause devant elle, la Commission n'a pas l'obligation d'appeler d'office à participer à la procédure les autres concessionnaires qui ne sont pas parties à cet accord.

sursă: 61964J0056, expunere sumară punctul 11

challenged agreement

context: Policy of the EEC — Rules on competition applicable to undertakings — Sole distributorship contracts — Concessionnaires not parties to an agreement which is challenged — No obligation on the Commission to cause the latter to participate automatically in the proceedings before the Commission

sursă: 61964J0056, cuvintele-cheie

challenged contract

sursă: 61964J0056, expunere sumară punctul 11

Vereinbarung beteiligt

context: Politik der EWG – Wettbewerbsvorschriften für Unternehmen – Alleinvertriebsvereinbarungen – Nicht an der Vereinbarung beteiligte Vertriebsberechtigte – Keine Verpflichtung der Kommission, diese von Amts wegen im Verfahren vor der Kommission anzuhören

sursă: 61964J0056, cuvintele-cheie

Vereinbarung zu prüfen

context: Ist eine Alleinvertriebsvereinbarung zu prüfen, so ist die Kommission nicht verpflichtet, diejenigen Vertriebsberechtigten des beteiligten Lieferanten, die nicht Vertragsparteien sind, in dem vor ihr anhängigen Verfahren von Amts wegen zu hören.

sursă: 61964J0056, expunere sumară punctul 11

acord contestat

sursă: 61964J0056, cuvintele-cheie și expunere sumară punctul 11

2. accusé de réception

form for acknowledgement of receipt

context: Where these Rules require that a document be served on a person, the Registrar shall ensure that service is effected at that person's address for service either by the dispatch of a copy of the document by registered post with a form for acknowledgement of receipt or by personal delivery of the copy against a receipt.

sursă: 32010Q0702(02), articolul 100 alineatul (1)

Rückschein
confirmare de primire

sursă: 32010Q0702(02), articolul 100 alineatul (1)

3. acte attaqué

context: À un recours en annulation doit être annexée la copie de l'acte attaqué en l'identifiant comme tel.

sursă: 32003Q0416(01), punctul 11

contested measure
angefochte Rechtsakt
act atacat

context: În cazul acțiunilor în anulare, la cerere, trebuie să se anexeze copia actului atacat, identificându-l ca atare.

sursă: 32003Q0416(01), punctul 11

4. acte normatif

context: [...] une responsabilité éventuelle du chef d'un acte normatif légal ne saurait être envisagée dans une situation telle que celle de l'espèce [...].

sursă: 61995A0184, punctul 76

acte réglementaire

context: [...] l'acte réglementaire se trouvant à l'origine du dommage invoqué [...].

sursă: 61995A0184, punctul 80

legislative measure
Rechtssetzungsakt

sursă: 61995A0184, punctul 76

Regelung

sursă: 61995A0184, punctul 80

Rechtsvorschrift

sursă: 61995A0184, punctul 92

act normativ

sursă: 61995A0184, punctele 76, 80 și 92

5. actes communautaires entraînant des effets de droit

Community measures which involve legal effects

Gemeinschaftshandlung die Rechtswirkungen entfaltet

acte comunitare care produc efecte juridice

sursă: 61992J0188, punctul 16; 62009C0077, punctul 38